

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง
ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

Quality of life of jasmine rice farmers in Hin Kong Village, Hin Kong Sub-
district, Suwannaphum District, Roi Et Province

อภิญา ทองทิพย์¹, พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์² และ รพีพร ธงทอง³

Apinya Tongtip¹, Pongsawut Rachjun² and Rapeeporn Thongtong³

^{1,2}คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

³คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

³Faculty of Political Science, The Eastern University of Management and Technology

Corresponding Author, Email: Seat007@outlook.com

Received 01/08/2024 | Revised 18/09/2024 | Accepted 23/09/2024

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกองตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และ 3. เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม คือ 1. ผู้ใหญ่บ้าน 2. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 3. คณะกรรมการหมู่บ้าน และ 4. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสาร วรรณกรรม และแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา (content analysis) ผลการศึกษาประเด็นคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ ด้านร่างกาย พบว่า ประชาชนมีอาการปวดเมื่อยตามร่างกายอันเนื่องจากการทำการเกษตร ด้านจิตใจ พบว่า สภาพจิตใจของประชาชนนั้นขึ้นอยู่กับราคาผลผลิตที่ตนจะได้รับ หากผลผลิตขายได้ในราคาสูงก็จะส่งผลให้เกษตรกรมีสภาพจิตใจดีขึ้น ด้านสังคม พบว่า ประชาชนที่อยู่ร่วมกันภายในชุมชนไม่ได้มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งหรือมีปากเสียงกัน ประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ ด้านร่างกาย พบว่า ประชาชนควรจะมีการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปีและเมื่อเจ็บป่วยควรทำการรักษา ณ โรงพยาบาลของภาครัฐหรือภาคเอกชน ด้านจิตใจ พบว่า ควรทำจิตใจให้เข้มแข็ง ปรึกษาญาติพี่น้องเมื่อเกิดปัญหา หรือการเข้าวัดทำบุญเพื่อให้จิตใจสงบซึ่งจะได้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ด้านสังคม พบว่า ประชาชนที่อยู่ร่วมกันภายในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต; เกษตรกร; ข้าวหอมมะลิ

Abstract

This research aims to 1. Study the quality of life of jasmine rice farmers in Ban Hin Kong, Hin Kong Sub-district, Suwannaphum District, Roi Et Province, 2. Analyze the problems and obstacles in the quality of life of jasmine rice farmers in Hin Kong Village, Hin Kong Sub-district, Suwannaphum District, Roi Et Province, and 3. Propose guidelines for solving problems and obstacles in the quality of life of jasmine rice farmers in Hin Kong Village, Hin Kong Sub-district, Suwannaphum District, Roi Et Province. This is a qualitative research. The research instruments are in-depth interviews with 4 target groups : 1. Village headman, 2. Assistant village headman, 3. Village committee, and 4. Jasmine rice farmers. The data collected from documents, literature, and interviews were analyzed using content analysis. The results of the study on the quality of life of jasmine rice farmers in terms of physical condition found that people had body aches due to farming. In terms of mental condition, people's mental state depends on the price of their produce. If the products can be sold at a high price, it will result in farmers having better mental health. In terms of society, it was found that people living together in the community do not have problems, quarrels, or arguments. The issues of problem-solving and obstacles to the quality of life of jasmine rice farmers in terms of physical health, it was found that people should have regular health check-ups every year and when they are sick, they should seek treatment at a government or private hospital. In terms of mental health, it was found that people should strengthen their minds, consult their relatives when they have problems, or go to the temple to make merit to calm their minds, which will be a source of spiritual support. In terms of social health, it was found that people living together in the community have good relationships with each other, help each other, and are kind and generous to each other.

Keywords : Quality of Life; Farmers; Jasmine Rice

บทนำ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศผู้ผลิตอาหารหลักของโลก ชีตความสามารถในการผลิตอาหารทำให้การส่งออกสินค้าภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนถึงร้อยละ 11 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ และคิดเป็นร้อยละ 19.43 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551) ในส่วนของข้าวซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ผลิตรายใหญ่และมีการส่งออกข้าวเป็นอันดับ 1 ของโลกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ภายใต้การยอมรับในคุณภาพข้าวไทยที่ดีกว่าผลผลิตข้าวในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน ข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักประจำชาติและเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญยิ่งของประเทศไทย โดยมีชาวนา 3.7 ล้านครัวเรือน จากเกษตรกรทั่วประเทศ 5.6 ล้านครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 36 - 58 ของเกษตรกรทั้งหมด ผลผลิตข้าวเปลือกในปีละประมาณ 28 - 30 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าปีละประมาณ 180,000 - 200,000 ล้านบาท ซึ่งเป็นรายได้หลักที่หล่อเลี้ยง

เกษตรกรในระดับรากหญ้า อีกทั้งยังเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญสามารถสร้างรายได้และนำเงินตราเข้าประเทศปีละประมาณ 11,000 - 12,000 ล้านบาท นั้นแสดงให้เห็นว่าข้าวเป็นพืชที่สร้างความมั่นคงด้านอาหารให้กับประชากรในประเทศและประชากรของโลกอีกด้วย (สโรชิน หน่อรัตน์, 2558)

ข้าวหอมมะลิ (Thai Jasmine Rice) ข้าวไทยมีชื่อเสียงโด่งดังทั่วโลก เป็นพืชตระกูลหญ้าขนาดเล็ก ลำต้นตั้งตรง ผลเป็นเมล็ด อยู่เป็นช่อ เปลือกเมล็ดมีสีเหลืองทอง ข้างในมีเมล็ดแข็งมาก สีขาวใส เมื่อหุงสุกแล้วเมล็ดจะร่วนและสวย มีกลิ่นหอม ข้าวหอมมะลิเจริญเติบโตได้ง่าย เป็นพืชที่สามารถเจริญได้ทั้งในน้ำขังและในที่แห้งไม่มีน้ำขัง โดนแดดได้ตลอดวันจะทำให้โตได้เร็ว ข้าวหอมมะลิมิถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศไทยปลูกกันในเขตร้อนหลายประเทศทั่วโลกแต่ปลูกในประเทศไทยจะได้คุณภาพดีที่สุด ข้าวหอมมะลิเจริญได้ในดินแทบทุกชนิดสามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศไทย แต่ปัจจัยธรรมชาติมีผลอย่างมากต่อคุณภาพและความหอมของข้าว โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสภาพดินเป็นดินร่วนปนทรายมีความอุดมสมบูรณ์น้อยทำให้ข้าวมีความหอมมากกว่าแหล่งอื่น ๆ จึงแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิที่สำคัญและใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เช่น ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ข้าวหอมมะลิจากจังหวัดสุรินทร์ ข้าวหอมมะลิจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีพื้นที่ปลูกเป็นดินภูเขาไฟ (Thai PBS, 2566)

ในพื้นที่หมู่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ชาวบ้านในหมู่บ้านเกือบจะทั้งหมดทำการเกษตรคือการทำนาข้าว ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะทำนาปีโดยจะทำนาข้าวเหนียว และข้าวเจ้า นาข้าวเหนียวนั้นจะทำไว้เพื่อบริโภค นาข้าวเจ้าจะทำไว้เพื่อขายสะสมส่วนใหญ่ จะมีเก็บไว้กินและทำพันธุ์ข้าวปลูกในฤดูการทำนาฤดูต่อไป ชาวบ้านส่วนใหญ่ในพื้นที่บ้านหินกองจะทำนาข้าวเพื่อขาย ดังนั้น คุณภาพชีวิตของเกษตรกรจึงสำคัญอย่างยิ่งในการทำผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นสินค้าหลักของประเทศ เมื่อเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางกายและทางใจ เกษตรกรที่เป็นกำลังหลักในการผลิตสินค้าให้กับประเทศก็จะมีกำลังผลิตสินค้าทางการเกษตรได้มากขึ้นและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นไป เพื่อให้ประเทศได้ส่งออกสินค้าและสร้างรายได้ให้กับประเทศในระยะเวลายาวนาน จากประเด็นที่กล่าวมานั้น บทความวิจัยนี้จะนำเสนอผลการศึกษารื่อง “คุณภาพชีวิตของเกษตรกร ผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิดีขึ้นและยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ได้แก่ 1.1 ผู้ใหญ่บ้าน 1.2 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน และ 1.4 เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

คัดเลือกด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ 2.1 ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน 2.2 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน 2.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 2 คน และ 2.4 เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ จำนวน 15 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 20 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีกรอบวิเคราะห์ตามประเด็นที่จะทำการศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้ประเด็นการวิจัย ดังนี้คือ

- 3.1 ประเด็นคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ
- 3.2 ประเด็นปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ
- 3.3 ประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ

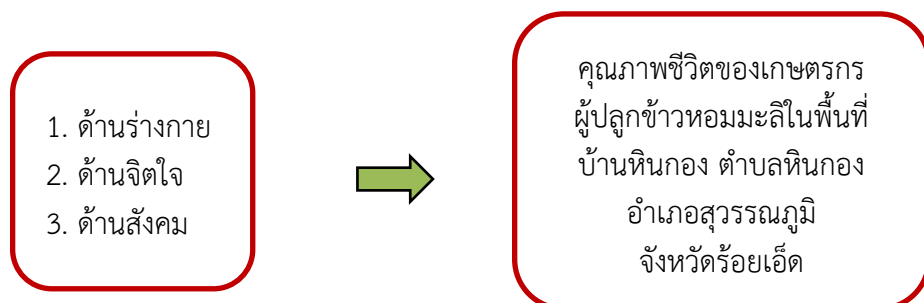
หอมมะลิ

4. กรอบการวิเคราะห์การวิจัย

กรอบการวิเคราะห์วิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยจึงใช้กรอบการวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพในการบริหารจัดการ โดยเขียนให้เป็นแผนภาพ ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ แยกแยะเป็นประเด็นต่าง ๆ โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่รวบรวมประเด็นได้อย่างมีระบบ นอกจากนี้ผลจากการสัมภาษณ์ก็นำมาประกอบการวิเคราะห์เพื่อให้ผลของการวิเคราะห์มีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” มีผลการวิจัยประเด็นที่สำคัญ ดังนี้คือ

1. คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเด็นคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านร่างกาย” พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิได้มีสุขภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรงเท่าไรนัก เนื่องจากการทำการเกษตรเป็นงานที่จะต้องใช้แรงและใช้ร่างกายอย่างหนัก จึงส่งผลให้ร่างกายเกิดความเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย เพราะว่าประชาชนจะต้องทุ่มเทแรงกายแรงใจในการทำการเกษตรเป็นอย่างมาก อีกทั้งสภาพอากาศในปัจจุบันยังมีอุณหภูมิที่สูงขึ้นซึ่งทำให้เกิดเป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำการเกษตรของประชาชน อีกทั้งประชาชนยังได้มีการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรทำนาข้าวส่งผลให้สารเคมีที่ตกค้างอยู่ในพื้นที่ทำการเกษตรสามารถเข้าสู่ร่างกายได้และอาจส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วยที่มีสาเหตุมาจากการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช ซึ่งในปัจจุบันประชาชนส่วนมากใช้สารเคมีในการทำการเกษตรเพื่อต้องการที่จะให้ได้ผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น

ประเด็นคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านจิตใจ” พบว่า สภาพจิตใจของเกษตรกรนั้นขึ้นอยู่กับราคาผลผลิตที่ตนจะได้รับ หากผลผลิตขายได้ในราคาสูงก็จะส่งผลให้เกษตรกรมีสภาพจิตใจดีขึ้น มีกำลังใจในการที่จะทำการเกษตร หากผลผลิตขายได้ในราคาต่ำก็จะส่งผลให้เกษตรกรมีสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ทำให้ประชาชนขาดกำลังใจในการที่จะทำการเกษตร ประชาชนมีความกังวลในเรื่องของราคาข้าว เพราะมักจะคำนึงถึงต้นทุนการทำการเกษตร คำนึงถึงหนี้สิน และมีความกังวลในเรื่องของการเพาะปลูกข้าว กังวลในเรื่องผลผลิตจะไม่ออกงาม กังวลในเรื่องผลผลิตที่ได้ไม่เพียงพอต่อความคาดหวัง กังวล ในเรื่องฝนจะตกต้องตามฤดูกาลหรือไม่ แต่เกษตรกรบางกลุ่มยังคงต้องดำเนินการทำการเกษตรต่อไป เนื่องจากอาชีพเกษตรกรนั้นเป็นอาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่ และเป็นอาชีพที่ทำมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ประชาชนในพื้นที่จึงต้องทำการเกษตรต่อไปตามวิถีชีวิตที่เคยทำมา

ประเด็นคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านสังคม” พบว่า เกษตรกรหรือประชาชนที่อยู่ร่วมกันภายในชุมชนไม่ได้มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งหรือมีปากเสียงกัน เนื่องจากเกษตรกรที่อยู่ร่วมกันภายในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการร่วมบริจาคเงินทำบุญ การทำกิจกรรมร่วมกับประชาชนในชุมชน การเคารพในเสียงส่วนมาก การร่วมมือกันพัฒนาชุมชนและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ความสัมพันธ์ของเกษตรกรในชุมชนจึงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างสงบสุขและสามัคคี

2. ปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านร่างกาย” พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรพบเจอคือ ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย เนื่องจากการทำการเกษตรต้องใช้แรงและใช้ร่างกายอย่างหนัก จึงส่งผลให้ร่างกายเกิดความเหนื่อยล้า ปวดเมื่อยตามร่างกาย อีกทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับอายุที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ร่างกายเริ่มที่จะไม่มีเรี่ยวแรงในการทำการเกษตรดังเดิม ประชาชนยังมีการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรไม่ว่าจะเป็นการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช เช่น ยาฆ่าแมลงและยาฆ่าหญ้า อีกทั้งยังมีการใช้

ปุ๋ยเคมีเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น แต่การใช้สารเคมีก็อาจส่งผลให้เกิดสารตกค้างในพื้นที่ทำการเกษตร และเป็นอันตรายต่อร่างกายของประชาชน

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านจิตใจ” พบว่า สภาพจิตใจของประชาชนมีความรู้สึกท้อในการทำการเกษตร เนื่องจากประชาชนมีความกังวลในหลาย ๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของสภาพภูมิอากาศ ต้นทุนในการทำการเกษตร ความคาดหวังกับผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ ปัญหาเรื่องหนี้สิน ปัญหาค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ปัญหาราคาปุ๋ยแพง แต่ข้าวกับขายได้ในราคาที่ถูกลง ประชาชนที่ทำการเกษตรก็ไม่ทราบว่าจะได้ผลผลิตที่ดีหรือไม่ ลงทุนทำการเกษตรก็กังวลว่าจะได้กำไรหรือจะขาดทุน จึงส่งผลให้สภาพจิตใจของเกษตรกรย่ำแย่ แต่ประชาชนก็ต้องดิ้นรนทำการเกษตรหาเลี้ยงชีพต่อไป เนื่องจากการทำการเกษตรเป็นอาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่ แม้ว่าจะมีความรู้สึกเหนื่อยหรือท้อก็ไม่สามารถที่จะหยุดทำการเกษตรได้ เนื่องจากอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลักในการหารายได้ของประชาชนภายในชุมชน

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านสังคม” พบว่า ปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในด้านสังคมไม่ได้มีปัญหาหรืออุปสรรค เนื่องจากเกษตรกรหรือประชาชนภายในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ไม่ได้มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งหรือมีปากเสียงกัน ประชาชนภายในคอยช่วยเหลือกันซึ่งกันและกัน ในเวลาที่ประชาชนได้มีความเดือดร้อนหรือต้องการความช่วยเหลือ ประชาชนภายในชุมชนก็พร้อมที่จะเข้าไปให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจและไม่ได้หวังผลตอบแทน สังคมภายในชุมชนไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคที่จะสามารถมาทำให้ความสัมพันธ์ของประชาชนภายในชุมชนแตกหักได้ ประชาชนภายในชุมชนอยู่ร่วมกันแบบพี่น้องที่ถ้อยอาศัยกัน ประชาชนภายในชุมชนต่างก็ทำหน้าที่ของตนเอง ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชน

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านร่างกาย” พบว่า เกษตรกรที่ประสบกับปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของสุขภาพร่างกาย ประชาชนควรมีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการตรวจสุขภาพ ณ โรงพยาบาลของภาครัฐหรือภาคเอกชนเพื่อรับการรักษาสภาพร่างกายให้กลับมาแข็งแรงดังเดิม เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้อย่างเต็มที่ หากเกษตรกรเกิดความเหนื่อยล้า มีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการพักผ่อนร่างกายให้เต็มที่ เพื่อที่จะให้ร่างกายได้รับการฟื้นฟูจากอาการเหนื่อยล้า หลังการทำการเกษตรหรือมีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการว่าจ้างให้ประชาชนภายในชุมชนมาช่วยทำการเกษตรเพื่อแบ่งเบาแรงจากการทำการเกษตรอย่างหนักหรือการใช้เครื่องทุ่นแรง และยังมีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการบำรุงร่างกายให้แข็งแรง โดยการรับประทานอาหารที่อร่อยและเป็นประโยชน์ต่อร่างกาย เพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารที่เพียงพอ อีกทั้งประชาชนในพื้นที่ก็ยังประสบกับปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของสภาพอากาศ เช่น อุณหภูมิที่สูงขึ้นทำให้ประชาชนไม่สามารถที่จะทำการเกษตรในช่วงกลางวันได้ ประชาชนจึงมีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการเลือกทำการเกษตรในเฉพาะช่วงตอนเช้าและตอนเย็น

ประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านจิตใจ” พบว่า เมื่อเกษตรกร

ประสบกับปัญหาและอุปสรรคในด้านจิตใจ หากประชาชนนั้นมีความรู้สึกกังวลในเรื่องของการทำการเกษตร ประชาชนควรมีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการทำใจยอมรับกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะปัญหาอุปสรรคบางอย่างที่เกิดขึ้น ประชาชนไม่สามารถที่ควบคุมได้จึงต้องยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วเริ่มต้นทำใหม่ หรือมีการแก้ไขปัญหาโดยการออกไปท่องเที่ยวเพื่อให้จิตใจรู้สึกผ่อนคลาย มีการพูดคุยกับคนในครอบครัว และการรับประทานอาหารอร่อย สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกษตรกรคลายความกังวลได้ และเมื่อประชาชนประสบกับปัญหาและอุปสรรคในด้านจิตใจมีความรู้สึกท้อ ประชาชนบางกลุ่มก็ไม่มีแนวทางแก้ไข ปัญหา เนื่องจากอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่ทำมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษแม้จะมีความรู้สึกท้อในการที่จะทำการเกษตร แต่เมื่อถึงเวลาถึงฤดูกาลประชาชนก็ยังลงมือทำการเกษตรดังเดิม เนื่องจากการทำการเกษตรเป็นอาชีพหลักในการหาเลี้ยงครอบครัว

ประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านสังคม” พบว่า ประชาชนที่อยู่ร่วมกันภายในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน หากประชาชนไม่มีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีต่อกันภายในชุมชน เกษตรกรจึงมีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คอยหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน พูดคุยไกล่เกลี่ยกัน ด้วยเหตุผลให้เข้าใจกันทุกฝ่าย พูดคุยเจรจากันโดยไม่ใช้อารมณ์เป็นตัวตัดสิน รับฟังเหตุผลของทุกฝ่ายหรือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชนโดยการทำกิจกรรมกับชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้และแสดงความคิดเห็น ให้ความร่วมมือกับชุมชนและคอยช่วยเหลือกันภายในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” มีข้อค้นพบที่นำเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านร่างกาย” กล่าวคือ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ มีสุขภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรงเท่าไรนัก เนื่องจากการทำการเกษตรเป็นงานที่จะต้องใช้แรง และใช้ร่างกายอย่างหนัก จึงส่งผลให้ร่างกายเกิดความเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย เพราะเกษตรกรจะต้องพุ่มเท แรงกายแรงใจในการทำการเกษตรเป็นอย่างมาก อีกทั้งสภาพอากาศในปัจจุบันยังมีอุณหภูมิที่สูงขึ้น ซึ่งทำให้เกิดเป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำการเกษตรของเกษตรกรจากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ระวี ภาวิไล (2523) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีคุณภาพ พึงประสงค์ คือ ชีวิตที่อาศัยสภาพแวดล้อมทั้งปวง เอื้ออำนวยสุขภาพทางกาย เพื่อเป็นรากฐานของสันติภาพทางจิตใจ ทำให้เกิดบูรณาการทางความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเต็มตามที่ตามศักยภาพในมนุษย์ มีความสามารถ สร้างสรรค์และผลิตผลรวมกันเข้าเป็นสังคมที่มั่นคง ผาสุก สมบูรณ์และปราศจากความขัดแย้ง

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านจิตใจ” กล่าวคือ สภาพจิตใจของเกษตรกรนั้นขึ้นอยู่กับราคาผลผลิตที่ตนจะได้รับ หากผลผลิตขายได้ในราคาสูงก็จะส่งผลให้เกษตรกรมีสภาพจิตใจดีขึ้น มีกำลังใจในการที่นึ่งทำการเกษตร หากผลผลิตขายได้ในราคาต่ำก็จะส่งผลให้เกษตรกรมีสภาพจิตใจที่ย่ำแย่

ทำให้ให้เกษตรกรขาดกำลังใจในการที่จะทำการเกษตร เกษตรกรมีความกังวลในเรื่องของราคาข้าว เพราะมักจะคำนึงถึงต้นทุนการทำการเกษตร หนี้สิน และมีความกังวลในเรื่องของการเพาะปลูกข้าว กังวลในเรื่องผลผลิตจะไม่ออกงาม กังวลในเรื่องผลผลิตที่ได้ไม่เพียงพอต่อความคาดหวัง กังวลในเรื่องฝนจะตกต้องตามฤดูกาลหรือไม่ แต่เกษตรกรบางกลุ่มยังคงต้องดำเนินการทำการเกษตรต่อไป เนื่องจากอาชีพเกษตรกรนั้นเป็นอาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่ จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สตีวเคิล (1972) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิตไม่ได้หมายถึงการกินที่อยู่ดีทางด้านวัตถุเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องประกอบด้วย สุขภาพจิต ความสามารถในการสร้างสรรค์ ความมีศักดิ์ศรี การได้รับการยอมรับ การรู้สึกว่าเป็นที่รักของคนอื่น และการปราศจากความกลัวและความกังวล

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านสังคม” กล่าวคือ เกษตรกรที่อยู่ร่วมกันภายในชุมชนไม่ได้มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง หรือมีปากเสียงกัน เนื่องจากเกษตรกรที่อยู่ร่วมกันมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน เกษตรกรในชุมชนให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการร่วมบริจาคเงินทำบุญ การทำกิจกรรมร่วมกับประชาชนในชุมชน การเคารพในเสียงส่วนมาก การร่วมมือกันพัฒนาชุมชน ความสัมพันธ์ของเกษตรกรในชุมชนจึงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างสงบสุขและสามัคคีจากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สิบปนนท์ เกตุทัต (2533) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีคุณภาพคือชีวิตที่มีความสุข ชีวิตที่สามารถปรับตนเองให้เข้ากับธรรมชาติ ทั้งธรรมชาติทางกายภาพและธรรมชาติทางสังคม และสามารถปรับธรรมชาติให้เข้ากับตนเองโดยไม่เบียดเบียนสังคมและผู้อื่น

2. ปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านร่างกาย” กล่าวคือ ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรพบเจอคือ ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย เนื่องจากการทำการเกษตรต้องใช้แรงและใช้ร่างกายอย่างหนัก จึงส่งผลให้ร่างกายเกิดความเหนื่อยล้า ปวดเมื่อยตามร่างกาย อีกทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับอายุที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ร่างกายเริ่มที่จะไม่มีเรี่ยวแรงในการทำการเกษตรดั้งเดิม เกษตรกรยังมีการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช เช่น ยาฆ่าแมลง และยาฆ่าหญ้า อีกทั้งยังมีการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น แต่การใช้สารเคมีก็อาจส่งผลให้เกิดสารตกค้างในพื้นที่ทำการเกษตรและเป็นอันตรายต่อร่างกายของเกษตรกร จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ (2541) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีคุณภาพอันเป็นชีวิตที่ไม่เป็นภาระไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความเพียบพร้อมและความสามารถที่จะดำรงสถานภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและค่านิยมของสังคมกับสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือปัญหาที่ซับซ้อนได้

ปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านจิตใจ” กล่าวคือ สภาพจิตใจของเกษตรกรมีความรู้สึกท้อในการทำการเกษตร เนื่องจากเกษตรกรมีความกังวลหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของสภาพภูมิอากาศ ต้นทุนในการทำการเกษตร ความคาดหวังกับผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ ปัญหาเรื่องหนี้สิน ปัญหาค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ปัญหาการขาดทุน เกษตรกรที่ทำการเกษตรก็ไม่ทราบว่าจะได้ผลผลิตที่ดีหรือไม่ ลงทุนทำ

การเกษตรก็กังวลว่าจะได้กำไรหรือจะขาดทุน จึงส่งผลให้สภาพจิตใจของเกษตรกรแย่ แต่เกษตรกรก็ต้องดิ้นรนทำการเกษตรหาเลี้ยงชีพต่อไป เนื่องจากการทำการเกษตรเป็นอาชีพหลักของประชาชนใน การศึกษาวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิต ชีวิตของบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเหมาะสมไม่เป็นภาระและไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสามารถดำรงชีวิตที่ชอบธรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และค่านิยมสังคมตลอดจนแสวงหาสิ่งที่ตนปรารถนาให้ได้อย่างถูกต้องภายใต้เครื่องมือและทรัพยากรที่มีอยู่

ปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านสังคม” กล่าวคือ ปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในด้านสังคมไม่ได้มีปัญหาหรืออุปสรรค เนื่องจากเกษตรกรในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ไม่ได้มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งหรือมีปากเสียงกัน เกษตรกรภายในชุมชนคอยช่วยเหลือกันซึ่งกันและกัน ในเวลาที่เกษตรกรคนใดมีความเดือดร้อนหรือต้องการความช่วยเหลือ เกษตรกรภายในชุมชนก็พร้อมที่จะเข้าไปให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจและไม่ได้หวังผลตอบแทน สังคมภายในชุมชนไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคที่จะสามารถมาทำให้ความสัมพันธ์ของเกษตรกรภายในชุมชนแตกหักได้ เกษตรกรภายในชุมชนอยู่ร่วมกันแบบพี่น้องถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สิปปนนท์ เกตุทัต (2533) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีคุณภาพคือชีวิตที่มีความสุข ชีวิตที่สามารถปรับตนเองให้เข้ากับธรรมชาติ ทั้งธรรมชาติทางกายภาพและธรรมชาติทางสังคม และสามารถปรับธรรมชาติให้เข้ากับตนเองโดยไม่เบียดเบียนสังคมและผู้อื่น

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านร่างกาย” กล่าวคือ เกษตรกรมีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการเข้าตรวจสุขภาพที่โรงพยาบาลเพื่อรับการรักษาสภาพร่างกายให้กลับมาแข็งแรงดังเดิม เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้อย่างเต็มที่ หากเกษตรกรเกิดความเหนื่อยล้า มีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการพักผ่อนร่างกายให้เต็มที่ เพื่อที่จะให้ร่างกายได้รับการฟื้นฟู จากอาการเหนื่อยล้าหลังทำการเกษตร หรือมีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการว่าจ้างให้คนภายในชุมชนมาช่วยทำการเกษตรเพื่อแบ่งเบาแรงจากการทำการเกษตรอย่างหนัก หรือการใช้เครื่องทุ่นแรง และยังมีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการบำรุงร่างกายให้แข็งแรง โดยการรับประทานอาหารที่อร่อยและเป็นประโยชน์ต่อร่างกาย เพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารที่เพียงพอ จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ (2541) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีคุณภาพอันเป็นชีวิตที่ไม่เป็นภาระไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความเพียบพร้อมและความสามารถที่จะดำรงสถานภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และค่านิยมของสังคมกับสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือปัญหาที่ซับซ้อนได้

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านจิตใจ” กล่าวคือ เมื่อเกษตรกรประสบกับปัญหาและอุปสรรคในด้านจิตใจ หากเกษตรกรมีความรู้สึกกังวลในเรื่องของการทำการเกษตร เกษตรกรมีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการทำใจยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้น เนื่องจากเกษตรกรไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ เพราะปัญหาอุปสรรคบางอย่างที่เกิดขึ้น เกษตรกรไม่สามารถที่ควบคุมได้จึงต้องยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว

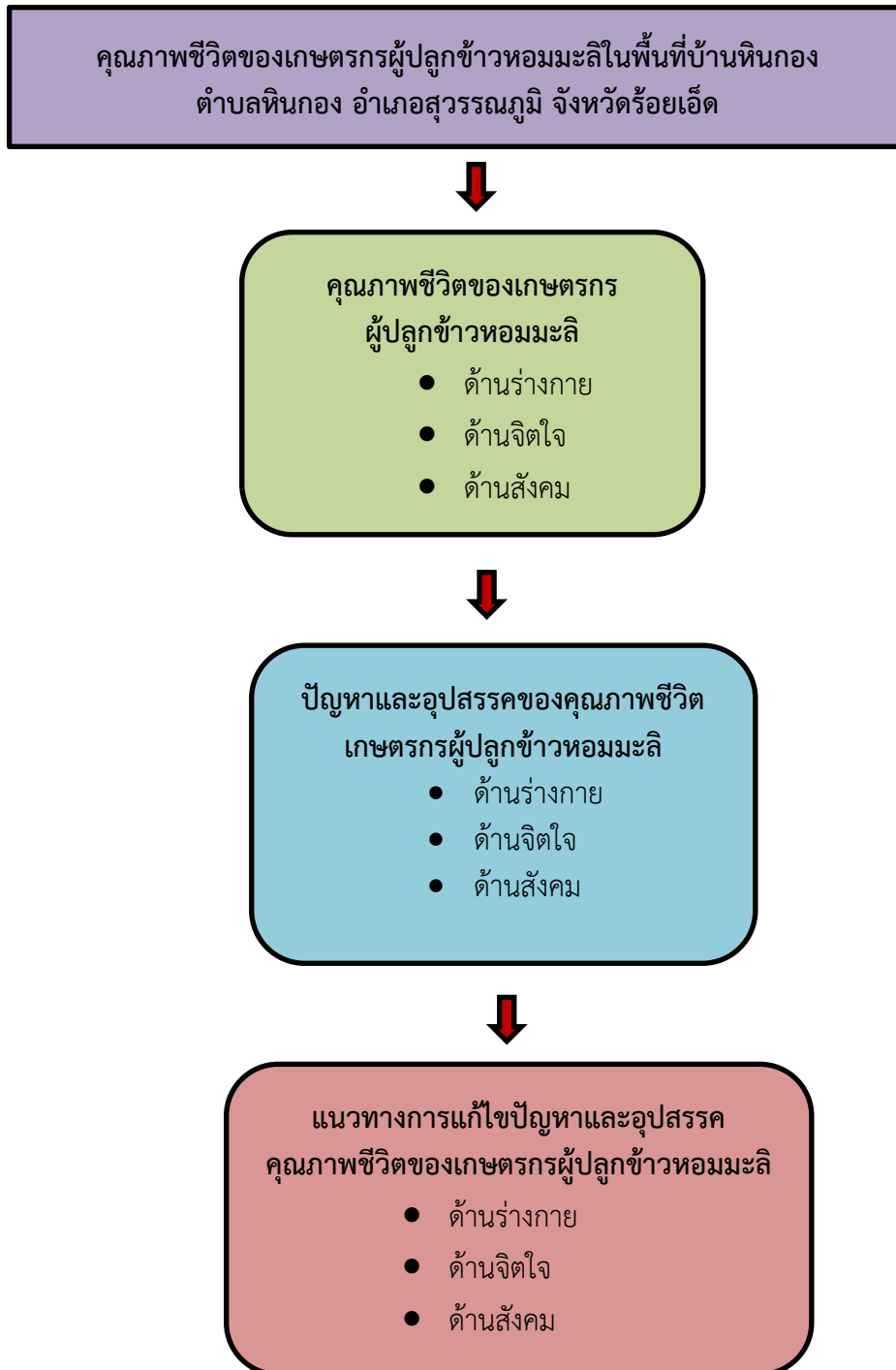

เริ่มต้นทำใหม่หรือมีการแก้ไขปัญหาโดยการออกไปท่องเที่ยวเพื่อให้จิตใจรู้สึกผ่อนคลาย มีการพูดคุยกับคนในครอบครัว และการรับประทานอาหารอร่อย สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกษตรกรคลายความกังวลได้ และเมื่อเกษตรกรประสบกับปัญหาและอุปสรรคในด้านจิตใจมีความรู้สึกท้อ เกษตรกรบางกลุ่มก็ไม่มีแนวทางแก้ไข ปัญหา เนื่องจากอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่ทำมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ แม้จะมีความรู้สึกท้อในการที่จะทำการเกษตรแต่เมื่อถึงเวลาถึงฤดูกาลเกษตรกรก็ยังคงมือทำการเกษตรดั้งเดิม เนื่องจากการทำการเกษตรเป็นอาชีพหลักในการหาเลี้ยงครอบครัว จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ พัฒนิน กิติพราภรณ์ (2531) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีคุณภาพ คือชีวิตที่มีความสุข ความสุขที่เกิดได้จาก 1. ความสุขทางกาย หมายถึง การที่เรามีความเป็นอยู่ที่ดี อาทิเช่น มีที่อยู่อาศัยที่ดี มีสุขภาพและการดูแลสุขภาพที่ดี มีสาธารณูปโภค เช่น การคมนาคมที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น น้ำ อากาศบริสุทธิ์ และยังรวมไปถึงการพักผ่อนและสันทนาการที่ดีตามสมควรอีกด้วย และ 2. ความสุขทางใจได้มาจากรู้จักความพอดี ความพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ การมีทัศนคติต่อตนเองและผู้อื่น มีความรัก ความอบอุ่น ความผูกพันกันในครอบครัว และเพื่อนมนุษย์ มีความอดทน เสียสละ ทำประโยชน์ให้แก่สังคม

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด “ด้านสังคม” กล่าวคือ เกษตรกรที่อยู่ร่วมกันภายในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน หากเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีต่อกันในชุมชน เกษตรกรมีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี คอยหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน พูดคุยไกล่เกลี่ยกันด้วยเหตุผลให้เข้าใจกันทุกฝ่าย พูดคุยเจรจากันโดยไม่ใช้อารมณ์เป็นตัวตัดสิน รับฟังเหตุผลของทุกฝ่าย หรือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชนโดยการทำกิจกรรมกับชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้และแสดงความคิดเห็น ให้ความร่วมมือกับชุมชนและคอยช่วยเหลือกันภายในชุมชน จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตของบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเหมาะสมไม่เป็นภาระ และไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสามารถดำรงชีวิตที่ซอซอธรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และค่านิยมสังคม ตลอดจนแสวงหาสิ่งที่ตนปรารถนาให้ได้อย่างถูกต้องภายใต้เครื่องมือและทรัพยากรที่มีอยู่เลยแบ่งคุณภาพชีวิตเป็น 3 ประการ คือ 1. ด้านร่างกาย คือ บุคคลต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บอันเป็นผลตอบสนองมาจากปัจจัยพื้นฐานที่เหมาะสม 2. ด้านจิตใจ คือ บุคคลจะต้องมีสภาวะจิตใจที่สมบูรณ์ ร่าเริงแจ่มใส ไม่วิตกกังวล มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตตนเอง ครอบครัวและสังคมสิ่งแวดล้อม มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 3. ด้านสังคม คือ บุคคลสามารถดำรงชีวิตภายใต้บรรทัดฐานและค่านิยมของสังคม ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมได้อย่างปกติ

ข้อค้นพบหรือองค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่บ้านหินกอง ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้เขียนมีข้อค้นพบหรือองค์ความรู้ใหม่ที่ควรนำเสนอในประเด็นสำคัญ ดังนี้คือ

ข้อเสนอแนะการศึกษา

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพแทนการใช้ปุ๋ยเคมีในการทำนา โดยสนับสนุนให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มมากขึ้นเพื่อลดต้นทุนค่าสารเคมี และเป็นการบำรุงดิน ทำให้เหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืชได้ ได้ผลผลิตข้าวที่มากขึ้น และต้นทุนลดลง

1.2 ควรมีโครงการด้านส่งเสริมสุขภาพแก่เกษตรกรเพื่อให้สามารถดูแลสุขภาพตนเอง และสามารถป้องกันสุขภาพตนเองให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพทำการเกษตร

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาให้ความรู้กับเกษตรกรในเรื่องของการสร้างอาชีพเสริม เพื่อที่เกษตรกรจะได้มีรายได้หลังฤดูกาลทำนาเสร็จสิ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยในเชิงลึกถึงระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และสิ่งที่เกษตรกร ต้องการการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐ

2.2 ควรทำการศึกษาการป้องกันตัวเองของเกษตรกรจากการใช้สารเคมีเนื่องจากพบว่า เกษตรกรยังขาดความตระหนักในอันตรายที่จะเกิดกับสารเคมีทางการเกษตร

เอกสารอ้างอิง

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์. (2526). *ประชากรศึกษา*. ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

พัฒนิน กิตติพรภรณ์. (2531). *ชีวิตที่มีคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร.

ระวี ภาวิไล. (2523). *คุณภาพชีวิต จดหมายข่าวสภาวะแวดล้อม*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยสภาพแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). *ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สโรชิน หน่อรัตน์. (2558). *การรับรู้ผลกระทบและการปรับตัวของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวต่อการเปิดการค้าเสรีไทยจีน ในพื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนารัพยากรชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ลีปพนนท์ เกตุทัต. (2533). *ระบบการศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างไร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2553). *พจนานุกรมเศรษฐศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (พิมพ์ครั้งที่3)*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

Thai PBS. (2566). “ข้าวหอมมะลิไทย” เสน่ห์ข้าวไทย หอมไกลทั่วโลก. เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2567. จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/325665>